

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра германської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНФЛІКТНОГО ДИСКУРСУ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
спеціалізація	<u>035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</u>
рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
освітня програма	<u>Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад</u>

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 3

Форма підсумкового контролю залік

Розробник: Черненко Ольга Віталіївна, кандидат філологічних наук, доцент
кафедри германської філології КНЛУ.

Затверджено на засіданні кафедри германської філології,
протокол № 16 від «18» червня 2026 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шутова М.О.
(ім'я, прізвище)

Затверджено на засіданні вченої ради факультету германської філології і
перекладу,
протокол № 1 від «27» серпня 2026 р.

Декан факультету:

(підпис)

Христина МЕЛЬКО
(ім'я, прізвище)

Мета вивчення дисципліни: *сформувати* комунікативно-прагматичні компетентності у студентів, зокрема здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, *випрацювати* у студентів уміння та навичок комплексного аналізу лінгвокогнітивних та комунікативно-прагматичних особливостей дискурсивного втілення конфліктної взаємодії на базі нових досліджень вітчизняного та зарубіжного мовознавства у галузі лінгвістики тексту, прагмалінгвістики та аналізу дискурсу, *вмотивувати* вивчення лінгвоконфліктології, мультимодальної лінгвістики, що сприятиме систематизації їхніх наукових уявлень про механізми побудови, ведення та управління конфліктною мовленнєвою взаємодією.

1. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

Вид навчальної діяльності	Кількість годин
практичні заняття	30 год.
самостійна робота	60 год.

2. Програмні результати навчання:

Результати навчання студентів із дисципліни *базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-науковою програмою "Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад"*:

ПРН 1. Вільно спілкуватися із професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 21. *Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.*

ПРН 23. *Володіти системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв англійської та другої іноземної мов, застосовуючи знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови, норми терміновживання та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації у професійній діяльності.*

3. Система оцінювання результатів навчання студентів (розподіл балів за видами робіт, критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Контроль результатів навчання студентів із дисципліни "Лінгвістичні аспекти дослідження конфліктного дискурсу" здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою германської філології на своєму сайті та доводяться до відома студентів до початку навчального року.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань студентів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності студента. **Поточний контроль** проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок студентів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання студентів з дисципліни "Лінгвістичні аспекти дослідження конфліктного дискурсу"

Види навчальної діяльності студента	Аудиторна навчальна робота студента					Самостійна навчальна робота студента		Модульна контрольна робота
	Тема					Виконання практичних завдань	Виконання творчого завдання (проектна робота)	
	1	2	3	4	5			
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	5	5	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни "Лінгвістичні аспекти дослідження конфліктного дискурсу" передують написання студентами модульної контрольної роботи.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни "Лінгвістичні аспекти дослідження конфліктного дискурсу"

Модульна контрольна робота складається із трьох частин. За кожну правильну відповідь студент отримує певну кількість балів. Наприклад, Part I. Conflict Discourse as a Multifaceted Research Problem (30 points); Part II. Semiotic, Cognitive, and Multimodal Approaches to Conflict Discourse Analysis (5 points); Part III. Nonverbal Behaviour in Conflict Discourse: Functions and Semiotic Significance (15 points). Таким чином, максимальна кількість балів – 50.

- “5”** - 45-50 правильних відповідей
“4” - 44-38 правильних відповідей
“3” - 37-30 правильних відповідей
“2” - 29 і менше правильних відповідей

Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» (5), «добре» (4), «задовільно» (3), «незадовільно» (2)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться із метою оцінювання результатів навчання студентів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
		3. Залік	100

Критерії оцінювання результатів поточних текстів для експрес-контролю з дисципліни
"Лінгвістичні аспекти дослідження конфліктного дискурсу"

- ‘відмінно’** – 100 – 90 % правильних відповідей
‘добре’ – 89 – 75 % правильних відповідей
‘задовільно’ – 74 – 60 % правильних відповідей
‘незадовільно’ – 59 % і менше.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

№	Види навчальної діяльності	Національна 4-бальна система	Критерії оцінювання
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації.
		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки.
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки.
		2	Фрагментарна, не аргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки.
		0	Непідготовленість до заняття; невиконання завдань Відсутність на занятті.
2.	Позаудиторна робота	5	Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань.
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.
		3	Виконання індивідуальних завдань за репродуктивним видом складності за суттєвої допомоги з боку викладача.
		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань.
		0	Невиконання завдань.

3.	МКР	5	45%–50% правильно виконаних завдань,
		4	38%–44% правильно виконаних завдань,
		3	30%–37% правильно виконаних завдань
		2	29% і нижче правильно виконаних завдань
		0	Відсутність контрольної роботи

Семестровий контроль з навчальної дисципліни "Лінгвістичні аспекти дослідження конфліктного дискурсу" проводиться у формі *заліку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік ("зараховано / не зараховано"), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку "відмінно" і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал із дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

На заліку у графі відомості обліку успішності "Відмітка про залік" викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (зараховано/не зараховано);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу студента з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план студент записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

5. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Разом годин	у тому числі		
			лекцій	семінарські / практичні заняття	самостійна робота

Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Лінгвістичні аспекти дослідження конфліктного дискурсу					
1.	Тема 1. Предмет курсу за вибором. Поліаспектність конфліктного дискурсу як дослідницької проблеми: теоретичне підґрунтя. Основні методи лінгвістичного аналізу: - Conflict Discourse as an Object of Linguistic Inquiry - The Multifaceted Nature of Conflict Discourse - Pragmatic and Discourse-Analytical Approaches to Conflict Discourse - Linguosemiotic and Cognitive Approaches to Conflict Discourse Analysis - Multimodal Discourse Analysis (MDA) of Conflict Communication	16		6	10
2.	Тема 2. Понятійний апарат опису конфліктного дискурсу. Основні фази розгортання конфліктної мовленнєвої взаємодії. Лінгвокогнітивні особливості конфліктного дискурсу: - Key Concepts and Terminology of Conflict Discourse Studies - Structure and Components of Conflictual Speech Interaction - Major Phases of Conflict Development - Cognitive Mechanisms of Conflict Discourse - Linguocognitive Representation of Conflict	12		2	10
3	Тема 3. Комунікативно-прагматичні особливості конфліктного дискурсу. Основні мовленнєві стратегії і тактики комунікантів у конфліктному дискурсі: - Communicative and Pragmatic Dimensions of Conflict Discourse - Speech Acts in Conflict Discourse - Communicative Strategies and Tactics in Conflict Interaction - Politeness and Impoliteness in Conflict Discourse - Pragmatic Mechanisms of Conflict Escalation and De-escalation	16		6	10
4	Тема 4. Вербальні та невербальні засоби комунікації у конфліктному дискурсі. Комунікативно-прагматичні типи завершення конфліктної мовленнєвої взаємодії: - Verbal Means of Conflict Representation - Lexical and Semantic Analysis of Conflict Discourse - Grammatical Means of Conflict Representation - Syntactic Organization of Conflictual Interaction - Nonverbal Behaviour in Conflict Discourse - Paraverbal, Kinesic, Proxemic, and Haptic Resources in Conflict	32		12	20

	Interaction - Multimodal Interaction of Verbal and Nonverbal Resources				
5	Тема 5. Екстралінгвальні чинники у конфліктному дискурсі. Гендерні особливості використання вербальних та невербальних засобів комунікації у конфліктному дискурсі: - Extralinguistic Factors in Conflict Discourse - Social Context and Communicative Roles in Conflict Interaction - Sociocultural Factors in Conflict Discourse Gender and Conflict Communication Gender-Specific Use of Verbal and Nonverbal Resources in Conflict Discourse	12		2	10
6	Написання МКР	2		2	0
7	Разом годин за модулем 1	90		30	60

6. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси)

Основні (базові):

1. Білоконенко, Л.А. (2019). *Українськомовний міжособистісний конфлікт (стилістика, моделі комунікації, запобігання)* : монографія. 2-е вид., перероб. і допов. Кривий Ріг: Видавничий дім.
2. Войцехівська, Н. К. (2018). *Конфліктний дискурс в українській художній літературі : структурний, семантичний, комунікативний і лінгвокогнітивний аспекти* [Докторська дисертація]. Інститут мовознавства імені О. О. Потебні, Київ.
3. Серякова, І. І. (2013). Семіозис невербальних знаків комунікації. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Філологія*, 16(2), 121-126.
4. Фролова, І. Є., & Омецинська, О.В. (2018). Специфіка художнього дискурсу та його аспектів. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, 87, 52-61.
5. Черненко, О. В. (2023). Структурно-функціональні та лінгвопрагматичні характеристики мультимодальних конфліктів у сучасному англійськомовному художньому дискурсі. *Modern Ukrainian linguospace: ethnomental, axiological, pragmatic aspects* (pp. 128-132). Publishing House "Baltija Publishing".
6. Batsevych, F. (2009). *Fundamentals of communicative linguistics*. [2nd edition]. Kyiv: Academia (in Ukrainian).
7. Bonacchi, S., Mela, M. (2015). Multimodal Analysis of Low-Stakes Conflicts: A Proposal for a Dynamic Model. *Conflict and Multimodal Communication*, ed. by F. d'Errico, I. Poggi, A. Vinciarelli, L. Vincze (pp. 266-293). Berlin: Springer Berlin.
8. Cap, P. (2023). *The Discourse of Conflict and Crisis: Poland's Political Rhetoric in the European Perspective*. Bloomsbury Publishing.
9. Chernenko, O. V. (2023). Semiotic and multimodal representation of existential conflict in fictional discourse. *Visnyk Universitetu Imeni Alfreda Nobelya. Seriya: Filologichni Nauki / Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Філологічні науки*, Том 2 (26). P. 225–237.

10. Hyland, K., Paltridge, B., Wong, Lillian L.C. (2021). *The Bloomsbury Handbook of Discourse Analysis*. 2nd ed. London: Bloomsbury Academic.

Додаткові:

1. Aitchison, J. (2008). *Teach Yourself Linguistics* / Jean Aitchison. – 6th ed. – Chicago: Contemporary Books.
2. Brown G. *Discourse Analysis* / Gillian Brown, George Yule. – Cambridge etc.: Cambridge University Press, 1988. – 288 p.
3. Cutting J. *Pragmatics and Discourse. A Resource Book for Students* / Joan Cutting. – London and New York: Routledge, 2002. – 187 p.
4. *Encyclopedia of Language and Linguistics* / [eds. E. K. Brown; A. Anderson et al]. — Boston: Elsevier, 2006. – 612 p.
5. Gamble T.K., Gamble M. *Communication works*. Second edition. – New Second edition. – New York: Random House, 1987.– 440p.
6. Leech G.N. *Principles of pragmatics*. – London, New York: Longman, 1983. – 250 p.
7. Levinson S. *Pragmatics*. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1983. – 420 p.
8. Kay, L., O'Halloran, Sabine Tan & Marissa, K.L.E. (2017). Multimodal analysis for critical thinking. *Learning, Media and Technology*, 42:2, 147-170. DOI:[10.1080/17439884.2016.1101003](https://doi.org/10.1080/17439884.2016.1101003)
9. Kregel, Megan Ashley. (2022). *The Missing Link: How Languages Can Influence Conflict*. Master's thesis, Harvard University Division of Continuing Education. URL: <https://dash.harvard.edu/handle/1/37373338>
10. Verderber K.S., MacGeorge E. L. (2016). *Inter-Act: Interpersonal communication concept, skills, and contexts (14th ed.)*. New York: Oxford University Press, 2016. 345 p.

Інтернет ресурси

- <https://lg411.files.wordpress.com/2013/08/discourse-analysis-full.pdf>
- <http://www.novsu.ru/file/1147339>
- <http://studies.uoc.edu/en/postgraduate-courses/cooperation/conflictology/presentation>
- https://books.google.com.ua/books?id=8DOeDAAAQBAJ&pg=PA39&lpg=PA39&dq=linguistic%20conflictology&source=bl&ots=HGhmaIpn31&sig=CH66DO3MGgakdeyFV0SED7wEtMU&hl=en&sa=X&ved=0ahUKEwjY_PrOgv3VAhWCNJJoKHRJFCzoQ6AEIQjAH#v=onepage&q&f=false
- https://en.wikipedia.org/wiki/Conflict_resolution
- <http://eserver.org/feminism/gender>
- <http://www.virlib.eunnet.net/proceedings/?base>
- <http://www.krugosvet.ru/articles/82/1008254>
- <http://www.spsg.gorodok.net/lectures/lecture11.pdf>

7. Додаткові ресурси:

З метою забезпечення організації освітнього процесу та виконання освітньої програми в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій, рекомендовано використовувати інструменти онлайн-спілкування та електронні ресурси й веб-сервіси в синхронному та асинхронному режимі. У цьому зв'язку, базовими формами дистанційної роботи зі студентами для організації навчального процесу можуть бути такі безкоштовні системи дистанційного навчання для проведення практичних занять, як *Microsoft Teams*.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого потребує навчальна дисципліна: дошка, проєктор, комп'ютер, *Microsoft Teams*.